

20. Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus¹⁾ v:lta 1944 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm puheenjohtajana, levikkipääallikkö V. Aronen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä filosofianlisensiaatti R. Meinander, rouva E. Peräläinen ja valtionsyyttäjä A. Planting. Viimeksi mainitun tilalle hänen erottuaan johtokunnan jäsenyydestä tuli kesäkuun 21 p:stä lukien filosofianmaisteri H. Kannila. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa.

Henkilökunta. Ke äkuun 16 p:nä erosi haarakirjastonhoitaja, filosofianmaisteri B. Boldt, marraskuun 24 p:nä kirjastoapulaiset, filosofianmaisterit K. Sariola ja K. Viitasaari sekä virkaikälain perusteella marraskuun 24 p:nä amanuenssi A. Pettersson. Johtokunta nimitti ke äkuun 8 p:nä kirjastoapulaiseksi filosofianmaisteri R. Engman-Enarin, elokuun 31 p:nä haarakirjastonhoitajaksi filosofianmaisteri E. Seppälän, marraskuun 24 p:nä amanuensseiksi filosofianmaisterit H. Kinoksen ja S.-L. Meren sekä kolmeen avoimna olleeseen ja yhteen kaupunginvaltuuston toukokuun 31 p:nä tekemällä päätöksellä perustettuun uuteen kirjastoapulaisen virkaan filosofianmaisteri T. Liukon, rouva V. Lumpeen, filosofiankandidaatti M. Nybergin ja rouva I. Vuoriston.

Sairaslomaa myönnettiin 49 viranhaltijalle 116 eri tapauksessa yhteensä 6 769 työtuntia. V. 1943 vastaavat luvut olivat 43, 85 ja 4 516.

Aukioloajat. Pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa aikuisten lainausosastot olivat avoinna klo 10—20 ja lasten osastot klo 12—20. Sunnuntaisin lainausosastot olivat avoinna klo 16—19. Opintosali ja lukusalit olivat avoinna arkipäivisin ja sunnuntaisin klo 10—22. Pyhä- ja juhlapäivinä kirjasto oli avoinna seuraavasti: uudenvuodenpäivänä, pitkäperjantaina, pääsiäispäivänä ja helluntaipäivänä lukusalit klo 15—20, vappuna ja itsenäisyyspäivänä lukusalit klo 10—20, juhannusaattona ja juhannuspäivänä sekä jouluaattona ja joulupäivänä kiinni, muina pyhinä niinkuin sunnuntaisin. Töölön, Vallilan ja Eteläisen haarakirjastojen lainausosastot olivat avoinna klo 10—20 sekä Käpylän ja Pasilan klo 17—20.

Ilmapommitusvauriot. Helmikuun 16—17 p:nä sattuneissa ilmapommituksissa tuhoutui Vallilan haarakirjaston huoneisto niin pahoin, ettei siinä enää voitu toimia. Sen johdosta Vallilan haarakirjasto siirrettiin Käpylän haarakirjaston yhteyteen, jossa se toimi joulukuun 16 p:nä saakka. Kallion haarakirjasto vaurioitui myös osittain ja oli sen vuoksi suljettuna seuraavasti: lainausosastot 10 päivää, opintosali 29 päivää, lasten lukusali 30 päivää ja sanomalehtisali 24 päivää.

Sirtokirjasto. Kaupunginkirjaston kirjoja evakuoitiin Selkin nuorisoseurantalolle ja Otalammen työväentalolle. Otalammella avattiin sirtokirjasto, joka toimi 1 p:stä heinäkuuta 10 p:nä syyskuuta.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1944 ja 1943 oli seuraava:

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1944/45

	1944		1943	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	324 513	917	406 203	1 191
Kallion haarakirjasto	183 814	533	237 960	698
Töölön »	45 024	127	50 553	149
Vallilan »	14 283	260	62 995	185
Käpylän »	29 720	87	24 796	73
Pasilan »	9 724	28	12 107	35
Eteläinen »	26 109	74	24 753	73
Otalammen siirtokirjasto	1 111	18	—	—
Yhteensä	634 298	2 044	819 367	2 404

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa 354, Kallion haarakirjastossa 345, Töölön haarakirjastossa 355, Vallilan haarakirjastossa 55, Käpylän haarakirjastossa 341, Pasilan haarakirjastossa 342, Eteläisessä haarakirjastossa 355 ja Otalammen siirtokirjastossa 62.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjallainoja oli 3 625 oltuaan v. 1943 4 110.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjallainojen välinen suhde käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Aikuisten kirjallainat		Lasten ja nuorison kirjallainat		Kirjallainat kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	276 106	85.1	48 407	14.9	324 513
Kallion haarakirjasto	141 153	76.8	42 661	23.2	183 814
Töölön »	31 677	70.4	13 347	29.6	45 024
Vallilan »	7 532	52.7	6 751	47.3	14 283
Käpylän »	18 602	62.6	11 118	37.4	29 720
Pasilan »	5 047	51.9	4 677	48.1	9 724
Eteläinen »	16 778	64.3	9 331	35.7	26 109
Otalammen siirtokirjasto	543	48.9	568	51.1	1 111
Yhteensä	497 438	78.4	136 860	21.6	634 298

V. 1943 lainattiin aikuisille 582 698 nidosta eli 71.1 % sekä lapsille ja nuorisolle 236 669 nidosta eli 28.9 %.

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Aikuisten kirjallainat				Lasten ja nuorison kirjallainat				Kirjallainat kaikkiaan			
	Kaunokirjallisuus		Tietokirjallisuus		Kertomakirjallisuus		Tietokirjallisuus		Kauno- ja kertomakirjallisuus		Tietokirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	176 492	63.9	99 614	36.1	33 283	68.8	15 124	31.2	209 775	64.6	114 738	35.4
Kallion haarakirjasto	102 333	72.5	38 820	27.5	32 049	75.1	10 612	24.9	134 382	73.1	49 432	26.9
Töölön »	24 170	76.8	7 507	23.7	10 207	76.5	3 140	23.5	34 377	76.4	10 647	23.6
Vallilan »	5 387	71.5	2 145	28.5	4 911	72.7	1 840	27.3	10 298	72.1	3 985	27.9
Käpylän »	13 022	70.0	5 580	30.0	8 187	73.6	2 931	26.4	21 209	71.4	8 511	28.6
Pasilan »	3 391	67.2	1 656	32.8	3 050	65.2	1 627	34.8	6 441	66.2	3 283	33.8
Eteläinen »	11 065	65.9	5 713	34.1	6 881	73.7	2 450	26.3	17 946	68.7	8 163	31.3
Otalammen siirtokirjasto	413	76.1	130	23.9	467	82.2	101	17.8	880	79.2	231	20.8
Yhteensä	336 273	67.6	161 165	32.4	99 035	72.4	37 825	27.6	435 308	68.6	198 990	31.4

V. 1943 lainattiin kaikkiaan 555 086 nidosta eli 67.7 % kaunokirjallisuutta sekä 264 281 nidosta eli 32.3 % tietokirjallisuutta. Lainatun kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde muuttui siten kertomusvuonna jonkin verran edellisen eduksi. Kun otetaan

huomioon, että romaani luetaan muutamassa päivässä, kun sen sijaan tietokirjan lukemiseen menee viikkoja ja sitä luetaan kertailleenkin, ei tämä prosenttiluku tietenkään ilmaise tieto- ja kaunokirjallisuuden harrastuksen välistä todellista suhdetta.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
	Pääkirjasto	199 462	61.5	107 522	33.1	17 529	
Kallion haarakirjasto	168 209	91.5	15 442	8.4	163	0.1	183 814
Töölön »	30 740	68.3	14 207	31.5	77	0.2	45 024
Vallilan »	12 143	85.0	2 116	14.8	24	0.2	14 283
Käpylän »	25 556	86.0	4 164	14.0	—	—	29 720
Pasilan »	8 655	89.0	1 069	11.0	—	—	9 724
Eteläinen »	19 560	74.9	6 546	25.1	3	0.0	26 109
Otalammen siirtokirjasto	1 111	100.0	—	—	—	—	1 111
Yhteensä	465 436	73.4	151 066	23.8	17 796	2.8	634 298

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1943 suomenkielistä kirjallisuutta 595 616 nidosta eli 72.7 %, skandinaavista kirjallisuutta 203 399 nidosta eli 24.8 % ja muun kielistä kirjallisuutta 20 442 nidosta eli 2.5 %.

Lainaaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 40 840 henkilöä, joista uusia lainaajia oli 7 947 Seuraavassa taulukossa on lainaajia koskevia tietoja:

	Aikuiset					Lapset ja nuorisot					Kaikkiaan
	Miehiä	%	Naisia	%	Yhteensä	Poikia	%	Tytöitä	%	Yhteensä	
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli suomi</i>											
Pääkirjasto	4 912	38.7	7 777	61.3	12 689	1 050	59.3	722	40.7	1 772	14 461
Kallion haarakirjasto	2 965	37.6	4 916	62.4	7 881	989	55.8	782	44.2	1 771	9 652
Töölön »	446	30.7	1 005	69.3	1 451	293	56.1	229	43.9	522	1 973
Vallilan »	448	40.1	669	59.9	1 117	297	55.8	235	44.2	532	1 649
Käpylän »	411	41.1	590	58.9	1 001	282	57.2	211	42.8	493	1 494
Pasilan »	90	37.8	148	62.2	238	70	51.1	67	48.9	137	375
Eteläinen »	226	34.6	427	65.4	653	142	58.2	102	41.8	244	897
Otalammen siirtokirjasto...	18	28.6	45	71.4	63	21	32.3	44	67.7	65	128
Yhteensä	9 516	37.9	15 577	62.1	25 093	3 144	56.8	2 392	43.2	5 536	30 629
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi</i>											
Pääkirjasto	2 682	39.8	4 055	60.2	6 737	487	55.9	384	44.1	871	7 606
Kallion haarakirjasto	232	37.0	395	63.0	627	76	55.1	62	44.9	138	765
Töölön »	174	31.7	375	68.3	549	113	52.3	103	47.7	216	765
Vallilan »	110	56.7	84	43.3	194	46	56.8	35	43.2	81	275
Käpylän »	76	37.4	127	62.6	203	21	51.2	20	48.8	41	244
Pasilan »	16	38.1	26	61.9	42	10	62.5	6	37.5	16	58
Eteläinen »	84	38.0	137	62.0	221	40	48.2	43	51.8	83	304
Yhteensä	3 374	39.4	5 199	60	8 573	793	54.8	653	45.2	1 446	10 019
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli</i>											
Pääkirjasto	99	52.7	89	47.3	188	4	100.0	—	—	4	192
<i>Lainaaajia kaikkiaan</i>											
Pääkirjasto	7 693	39.2	11 921	60.8	19 614	1 541	58.2	1 106	41.8	2 647	22 261
Kallion haarakirjasto	3 197	37.6	5 311	62.4	8 508	1 065	55.8	844	44.2	1 909	10 417
Töölön »	620	31.0	1 380	69.0	2 000	406	55.0	332	45.0	738	2 738
Vallilan »	558	42.6	753	57.4	1 311	343	56.0	270	44.0	613	1 924
Käpylän »	487	40.4	717	59.6	1 204	303	56.7	231	43.3	534	1 738
Pasilan »	106	37.9	174	62.1	280	80	52.3	73	47.7	153	433
Eteläinen »	310	35.6	564	64.4	874	182	55.7	145	44.3	327	1 201
Otalammen siirtokirjasto ..	18	28.6	45	71.4	63	21	32.3	44	67.7	65	128
Kaikkiaan	12 989	38.4	20 865	61.6	33 854	3 941	56.5	3 045	43.5	6 986	40 840

V. 1943 oli lainaajien lukumäärä 41 763, josta 30 286 eli 72.5 %:lla oli äidinkielenä suomi, 11 272 eli 27.0 %:lla ruotsi ja 199 eli 0.5 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 75.0, 24.5 ja 0.5. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi siis 2.5 %, ruotsinkielisten suhteellisesti vähentyessä saman verran. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluuku muuttui aikuisten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 82.9 (79.5 v. 1943) ja nuorten 17.1 (20.5 v. 1943). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat edellisten 38.4 (37.1 v. 1943) ja jälkimmäisten 61.6 (62.9 v. 1943). Nuorista lainaajista oli 56.4 % (57.7 % v. 1943) poikia ja 43.6 % (42.3 % v. 1943) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali oli avoinna 360 päivänä, yleinen lukusali 358 päivänä, sanomalehtisali 343 päivänä ja lasten lukusali 349 päivänä. Kallion haarakirjastossa oli aikuisten lukusali avoinna 333 päivänä, sanomalehtisali 340 päivänä ja lasten lukusali 332 päivänä. Töölön haarakirjastossa olivat sanomalehtisali ja lasten lukusali avoinna 362 päivänä. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 46, Käpylässä 360 ja 358, Pasilassa 362 ja 361 sekä Eteläisessä haarakirjastossa 362 ja 361.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1944 ja v. 1943 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä kaikkiaan	
	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943
Pääkirjasto	27 180	29 013	31 385	35 388	104 958	122 275	22 178	36 148	185 701	222 824
Haarakirjastot:										
Kallion	—	—	19 389	18 227	83 240	122 914	35 100	61 750	137 729	202 891
Töölön	—	—	—	—	30 718	31 171	13 412	12 934	44 130	44 105
Vallilan	—	—	—	—	16 654	131 132	3 771	24 790	20 425	155 922
Käpylän	—	—	—	—	105 403	113 986	24 054	11 850	129 457	125 836
Pasilan	—	—	—	—	10 816	11 092	5 032	5 797	15 848	16 889
Eteläinen	—	—	—	—	38 206	53 385	3 730	1 858	41 936	55 243
Yhteensä	27 180	29 013	50 774	53 615	389 995	585 955	107 277	155 127	575 226	823 710

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1944	1943
Pääkirjasto	534	618
Kallion haarakirjasto	409	562
Töölön »	122	122
Vallilan »	444	434
Käpylän »	360	349
Pasilan »	44	47
Eteläinen »	116	153
Yhteensä	2 029	2 285

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävänä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	325	373	69	94
Kallion haarakirjasto	174	213	43	63
Töölön »	69	76	26	34
Vallilan »	80	87	23	39
Käpylän »	52	55	22	24
Pasilan »	48	52	22	24
Eteläinen »	50	55	23	41

Kirjavarasto. Kirjaston luetteloista poistettiin 8 235 loppuun kulunutta nidosta, joista 3279 oli kuulunut pääkirjastoon, 1 785 Kallion haarakirjastoon, 494 Töölön haarakirjastoon, 2 656 Vallilan haarakirjastoon ja 21 Eteläiseen haarakirjastoon.

Kirjastoon luetteloiitiin ja hankittiin 15 627 uutta nidosta. Luetteloiitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 287 548 nidosta ja vuoden lopussa 294 940 nidosta. Viimeksi mainituista oli 163 659 eli 55.5 % suomenkielistä, 118 128 eli 40.0 % skandinaavista ja 13 153 eli 4.5 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kertomusvuoden päättyessä kirjavarasto jakaantui eri luokkiin seuraavasti:

	Nidoksia	%
000. Ensyklopedia	1 842	0.6
100. Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	1 588	0.5
200. Uskonnot, mytologia	1 678	0.6
300. Yhteiskuntatieto	3 561	1.2
400. Maantiede, matkat, kansatiede	2 116	0.7
500. Matematiikka, luonnontieteet	1 627	0.6
600. Lääketiede, tekniikka, talous	3 530	1.2
700. Taide, liikuntakasvatus	2 130	0.7
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	2 172	0.7
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	4 437	1.5
0—9. Kaunokirjallisuus	27 321	9.3
I. Uskonnot	8 794	3.0
II. Historia, arkeologia ja elämäkerrat	25 666	8.7
III. Maantiede, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset	14 206	4.8
IV. Romaanit, kertomukset ja sadut	84 005	28.5
V. Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuudenhistoria ja taide	28 889	9.8
VI. Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	15 227	5.2
VII. Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous... ..	16 459	5.6
VIII. Kielitiede	4 043	1.4
IX. Filosofia, siveysoppi, kasvatus, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	15 724	5.3
X. Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (häkuteokset, sidotut aika- kaus- ja sanomalehdet ym.)	29 925	10.1
Yhteensä	294 940	100.0

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui seuraavasti:

	1944		1943	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	163 338	55.4	158 850	55.2
Kallion haarakirjasto	68 988	23.4	68 726	23.9
Töölön »	21 318	7.2	20 198	7.0
Vallilan »	16 275	5.5	17 963	6.3
Käpylän »	10 545	3.6	10 008	3.6
Pasilan »	6 647	2.2	5 452	1.9
Eteläinen »	6 143	2.1	6 351	2.2
Sairaala- »	1 686	0.6	—	—
Yhteensä	294 940	100.0	287 548	100.0

Kirjavaraston arvo arvioitiin kertomusvuoden alkaessa 7 271 850 mk:ksi ja vuoden päättyessä 7 471 980 mk:ksi.

Kirjalahjat. Kertomusvuonna merkittiin kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: professori M. Airila, johtaja M. Aue, lehtori W. Bergh, Helsingfors Centraltryckeri & Bokbinderi Ab., professori E. Kaila, kirkkoherra V. H. Kivioja, Malmö Stadsbibliotek, filosofianmaisteri E. M. Nordström, Ranskan lähetystö, Suomen Pankki, Turun Yliopistonkirjasto, Universitetsbibliotek i Oslo, Weilin & Göös, Yleinen Sukuseura ja konttoristi Ö. A. Åkerberg.

Filosofianmaisteri E. Langi lahjoitti pääkirjaston yleiseen lukusaliin »Aleksis Kivi» taulun.

Tulot. Kirjaston tulot olivat 208 104: 60 mk oltuaan v. 1943 209 389; 35 mk.
Pääkirjaston ja haarakirjastojen v:n 1944 tulojen jakautuminen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pää- kirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpy- län	Pasilan	Eteläi- nen	Tuloja kaikkiaan							
									haarakirjasto						
									Markkaa ja penniä						
<i>Kuukausi</i>															
Tammikuu	16 657	5 117 60	1 743 50	1 243 50	445 50	285 50	1 497 50	26 990 10							
Helmi- kuu	9 509	1 866	923 50	263 50	384	283	1 263 50	14 492 50							
Maaliskuu	14 170 90	4 671 50	1 466	—	1 268 50	340 50	575 50	22 492 90							
Huhtikuu	15 168	2 341 50	939 50	—	410 50	296	372 50	19 528							
Toukokuu	10 696	2 495	895 50	—	718	237	387	15 428 50							
Kesäkuu	9 487	2 603	1 603	—	540	289 50	427	14 349 50							
Heinäkuu	10 059 50	2 693 60	784	—	517	319 50	473	14 846 60							
Elokuu	8 435 50	1 977 50	973	—	402 50	294	406 50	12 489							
Syyskuu	9 032	2 741	912	—	425 50	275 50	383 50	13 769 50							
Lokakuu	10 659	2 960	1 287	55	635	297	536 50	16 429 50							
Marraskuu	11 111	3 075	1 094 50	—	827 50	265	463 50	16 836 50							
Joulukuu	13 635 50	3 768	1 361	17	681	364 50	625	20 452							
Yhteensä	138 620 40	36 309 70	13 382 50	1 579	7 255	3 547	7 411	208 104 60							
<i>Tuloerä</i>															
Sakkoja	125 327 40	34 063	12 821 50	1 446 50	6 707	1 324 50	5 012	186 701 90							
Erääntyneitä vak.	2 297	856	—	—	—	—	—	3 153							
Sekalaisia tuloja	10 996	1 390 70	561	132 50	548	2 222 50	2 399	18 249 70							
Yhteensä	138 620 40	36 309 70	13 382 50	1 579	7 255	3 547	7 411	208 104 60							

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjojen korvausrahoja kertyi 4 708: 90 mk.

*Menot*¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myön-
netyt lisämäärärahat:

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairasapu	4 986 096: 90	4 929 811: 15
Vuokrat	913 870: —	901 778: —
Lämpö	280 550: —	244 589: 40
Valaistus	99 500: —	²⁾ 136 060: 65
Siiu- vous	40 000: —	39 985: 65
Vedenkulutus	2 644: —	1 873: 60
Puhtaanapito	15 657: —	10 567: —
Kalusto	60 000: —	³⁾ 79 983: 30
Sidonta ja painatuskulut	1 053 002: —	⁴⁾ 1 052 986: 10
Tarverahat	27 000: —	26 999: 95
Kirjallisuus	1 200 133: 25	1 200 111: 35
Yhteensä	8 678 453: 15	8 624 746: 15

Kaupungin avustamat yhdistykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden Kirjoja sokeille ja Brage nimisten yhdistysten sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjaston johtokunnan valvonnan alainen.

Opintokerhotyö. Kirjaston yhteydessä toimiva filosofinen kerho piti vuoden kuluessa kaksi yleiskokousta, minkä lisäksi kerhon logistisen ja psykologisen opintopiirin 27 kokouksesta 16 oli esitelmällistä. Matemaattinen opintopiiri sekä harjoitusryhmä kokoontuivat kumpikin viikoittain vuoden ympäri. Sitä paitsi kerho teki toukokuun 15 p:nä yhdessä vierailijan Tampereen vastaavan kerhon jäsenten kanssa retken Seurasaareen, missä

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ²⁾ Kaupunginnallitus oikeutti ylittämään tiliä 36 560: 65 mk:lla. — ³⁾ S:n 20 000 mk:lla. — ⁴⁾ Sidontaan käytettiin 1 002 713: 55 mk ja painatuksiin 50 272: 55 mk.

pidettiin ohjelmallinen kokous ja syötiin yhteinen lounas. Filosofiseen kerhoon ilmoitettiin vuoden kuluessa n. 170 jäsentä. Kokouksia pidettiin kaikkiaan 65 sekä lisäksi 32 matematiikan harjoitustuntia. Keskimäärin oli kokouksissa läsnä 27 kerhon jäsentä. Kerhon puheenjohtajana toimi kirjastonjohtaja, filosofiantohtori U. Saarnio.

Filosofisen kirjastokerhon yleiskokouksessa toukokuun 14 p:nä filosofiantohtori U. Saarnio piti esitelmän aiheesta Arvo ja eettisyys logistisesti käsiteltyinä. Keskustelu kysymyksestä jätettiin seuraavana päivänä tehtävän retken yhteyteen. Kokouksen puheenjohtajana toimi filosofianmaisteri E. Wirla ja sihteerinä ylioppilas K. Soura. Yleiskokouksessa lokakuun 16 p:nä lääkintöneuvos, lääketieteen ja kirurgian tohtori L. Saarnio esitelmöi aiheesta Eettisyys psykiatrian valossa. Keskustelu päätettiin jättää seuraavaan psykologiseen kerhoon. Kokouksen puheenjohtajana toimi filosofianmaisteri E. Wirla ja sihteerinä ylioppilas R. Kauppi. Yleiskokouksissa ilmestyivät kerholehden Symposiumin numerot 7 ja 8, jotka sisälsivät kerholaisten kirjoituksia. Lehden toimittajana oli filosofianmaisteri S.-L. Meri, toimitussihteerinä ylioppilas K. Soura ja lehden ulkoasusta huolehti taiteilija E. Kiiskinen.

Opintopiireissä pidettiin seuraavat esitelmät: Ylioppilas R. Kauppi piti esitelmäsarjan Logistiikasta tammikuun 14 ja 28 p:nä sekä helmikuun 11 p:nä; filosofianmaisteri S.-L. Meri esitelmöi tammikuun 21 p:nä aiheesta Miksi psykologiaa harrastetaan?, selosti maaliskuun 17 p:nä L. Bergmanin kirjaa Människans förvandling genom hormonterapi sekä piti huhtikuun 21 p:nä esitelmän Nerouden ongelmasta; ylioppilas K. Soura esitelmöi Epikurolaisesta filosofiasta toukokuun 15 ja 19 p:nä; ylioppilas L. Hildén piti kesäkuun 2, 9 ja 16 p:nä sekä syyskuun 4 p:nä esitelmäsarjan Buddhalaisesta filosofiasta; filosofiantohtori U. Saarnio esitelmöi lokakuun 2 p:nä aiheesta Sielu ja ruumis ja filosofianmaisteri S.-L. Meri piti syyskuun 18 p:nä, marraskuun 6 p:nä ja joulukuun 11 p:nä esitelmäsarjan Alkoholinkäyttö psykologisena probleemana.

Opintopiirien toiminta oli tänäkin vuonna järjestetty etupäässä keskustelujen muotoon esitelmien ja alustusten pohjalla paitsi matematiikan opintopiirissä, missä jatkettiin matematiikan ja filosofian yhteisen problematiikan tutkimista käyttäen pohjana P. Myrbergin teosta Differentiali- ja integralilaskennan oppikirja, sekä matematiikan harjoitusryhmässä, jossa perehdyttiin korkeampaan analyysiin ylioppilas R. Kaupin johdolla.